

результати роботи відомства у 2019 році. 19 с. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit_2019/zvit (дата звернення: 13.02.2023). ЗВІТ Національної поліції України про результати роботи у 2020 році. 14 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf> (дата звернення: 13.02.2023). Звіт Голови Національної поліції України про результати роботи відомства у 2021 році. 15 с. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2021/Zvit_NPU_2021_.pdf (дата звернення: 13.02.2023).

3. Фоменко А. Є. Про кримінологічний моніторинг поліції та зарубіжний досвід кримінологічної діяльності поліції. *Актуальні проблеми кримінально-правового, кримінально-процесуального та криміналістичного забезпечення безпеки України та світу* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 27 листоп. 2020 р.). Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. С. 9–12 URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/7719> (дата звернення: 13.02.2023).

4. Чучко С. В. Віртуальні (комп'ютерні) сліди шахрайства, пов'язаного із торгівлею товарами через мережу Інтернет. *Сучасні інформаційні технології в діяльності Національної поліції України* : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 26 листопада 2020 р.). Дніпро : ДДУВС, 2020. С. 25–28. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5971> (дата звернення: 13.02.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-59>

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО КРИМІНАЛІЗАЦІЮ ТРАНСЛЯЦІЇ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА АМОРАЛЬНИХ ВЧИНКІВ

Лантінов Я. О.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права та кримінології

Харківського національного університету внутрішніх справ

м. Харків, Україна

Цифровізація діяльності продовжується і не лише втілюється у все нових їх видах але докорінно змінює багато базових та супутніх уявлень. Назвати зміни в діяльностях наших сучасників та їхньому образі життя у цілому інакше ніж бурхливими – буде переменшенням. 212

"Час змін" – уявляється адекватною характеристикою теперішньої стадії суспільного життя. Мова йде про завершення зміни суспільного устрою з "Індустріального ладу" на "Інформаційний лад", тобто те, що відбувається раз у декілька тисячоліть або століть. Цілком природно, що настільки значущі трансформації соціумів і для наук означають стадію "зміни парадигм" за К. Р. Поппером.

Очевидним та очікуваним є те, що нові парадигми не є усталеними, а від так не мають досконалих терміносистем (достатніх за обсягом та з усуненими суперечностями). Перевагою ж нових парадигм є відкритість, тобто визнання припустимим розгляду гіпотез і навіть концептів, які суперечать "провідній, традиційній парадигмі" чи критерію "довершеності".

Власно кажучи, вітчизняний кримінально правовий дискурс був остаточно позбавлений домінування "традиційної парадигми" після імплементації положень Конвенції Ради Європи "Про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами"⁵ (т.зв. "Стамбульська конвенція") яке було здійснено без врахування правил вітчизняної школи кримінального права⁶. Таким чином, є підстави стверджувати, що зараз, науковий обіг кримінального права України характеризується конкуренцією парадигм, що унеможлиблює досягнення беззаперечності для гіпотез, а від так основним критерієм їх прийнятності має виступати "продуктивність" за К. Р. Поппером.

"Продуктивність" для концептів кримінально правового наукового обігу полягає у можливості використання їх для оцінки діяльності законодавців, інших посадовців у галузях влади, зокрема правоохоронців, та осіб без таких статусів. Звісно, що переважна увага приділяється останнім і, спрощено кажучи, законодавчим управлінським завданням є вибір категорії осіб, кого слід захистити та, відповідно, категорію осіб від кого захищають, тобто чію діяльність слід пригнітити (виявити, припинити, попередити, унеможливити).

Цифровізація проявилася не лише у нових формах бізнесу (виробництва, послуг, торгівлі) та дозвілля, але і викликала нові форми ведення "чорної" та "сірої" економік. Так, в Даркнеті виставляються на продаж предмети з обмеженим обігом – зброя, наркотичні засоби, тощо. Також пропонуються послуги кілерів, контрабандистів і т.ін.

---

⁵ Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами : Закон України 2319-IX від 20.06.2022, зі змінами від 02.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2319-20#n2>

⁶ Певний час автору видавалося, що це не більш ніж ексцеси і "звична логіка" повернеться, але ні – це все ж такі "зміна парадигм".

Звісно, переважна частина цих об'яв є шахрайством чи провокацією правоохоронців, але якась частина може бути і справжньою. Обіг електронних грошеподібних символів став помітним сектором на кордоні між "білою" та "тіньовою" економіками підживлюючи останню.

Одним зі специфічних проявів цифровізації стало і поширення індивідуалізму, зокрема "культури тролів". Споживання контенту хоча і є соціальною трансакцією проте, як правило, здійснюється індивідуально. Крім того, широкий діапазон відеоконтенту дозволяє багато у чому замістити тексти, що не дозволяє виробити навички "книжкової культури", зокрема наполегливість і здатність к відносно довгому, послідовному простеженню змісту. Таким чином, поверховість сприйняття стає основною ознакою аудиторії, що у свою чергу, враховують виробники та продавці контенту. Також продавці контенту націлені, у першу чергу, на емоційну сферу споживача і прагнуть експлуатувати закономірності людського сприйняття, цікавості та уваги.

Можливо найбільш виразно це виявляється у функціонуванні соціальної мережі "Тік-ток", яка спеціалізується на публікації короточасних відеороликів. Ролик, який набрав велику кількість просмотров приносить не лише відомість учасникам, але і значний дохід розміщувачу. Активність великої кількості потенційних глядачів та великої кількості розміщувачів контенту, які конкурують за їхню увагу, врешті-решт призведе до виробництва і публікації роликів на усі можливі теми та сюжети, якщо не буде правил, які це обмежують. А як відомо, індивідуальний характер споживання контенту знімає табу на його зміст. Отже визнаємо, що типовий глядач здатний подивитись ролик будь-якого змісту, а відтак і встановлювати правову заборону на це є недоцільним для демократичної правової держави⁷. Це так же безглуздо як встановлювати кримінальну відповідальність за дихання чи іншу життєдіяльність.

Інша справа з виробництвом та розміщенням контенту. Так, в Кримінальному кодексі України (далі – КК) наявні положення якими встановлюється формальна підстава кримінальної відповідальності за відповідні діяння. Відмітимо у цьому контексті статті 299 ч. 4 "Жорстоке поводження з тваринами", 300 "Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію", 301 "Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження

---

⁷ Звісно, для деспотичного правління це є типовим – встановлювати кримінальну відповідальність за природну чи загально прийняту поведінку, для того щоб кожен вважався "потенційним злочинцем" і міг був покараний, так би мовити "по закону".

порнографічних предметів". Як демонструє вивчення судової практики за цими статтями в нашій країні щорічно засуджуються особи, що означає дійсну можливість ведення кримінально правової політики протидії злочинності за цим напрямом.

У свою чергу, вочевидь, не вистачає кримінальної відповідальності за трансляцію хуліганств, порушень правил дорожнього руху, домагань тощо. Разом, це означає можливість постановки питання про запровадження тих чи інших кримінально правових концептів. Зокрема, можливо висунути пропозицію про доцільність введення складу кримінального правопорушення "Трансляція кримінального чи адміністративного правопорушення", або можливо – "Виробництво чи розміщення контенту з протиправним чи аморальним діянням". Також можливо було б доцільним введення до переліку обставин, що обтяжують покарання – "вчинення з метою створення зображень, творів, кіно-, відео-, аудіо-продукції, чи їх розміщення". Також може виявитися продуктивним розробка нового виду співучасників – "транслятор" або хоча б віднесення такої функції до організатора чи посібника.

Таким чином, наявний період великих змін дає можливість замислитись про запровадження нових складів злочинів і проступків, нових понять та про переробку відповідних уявлень.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-60>

**ЩОДО ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМИ
ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ СЛУЖБОВОЮ
ОСОБОЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА
НЕЗАЛЕЖНО ВІД ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Монін І. В.

аспірант

Класичного приватного університету

м. Запоріжжя, Україна

Відповідно до статті 45 Кримінального кодексу України (зазначено у примітці до статті) щодо переліку корупційних правопорушень за які настає кримінальна відповідальність, зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від